

UDVALGSREFERAT

Referat af møde i Etisk Udvalg den 17.februar 2009		
J.nr. 426.80	Dato for udarbejdelse: 23. februar 2009	Fulde navn: Nina Holten
Deltagere: Jeanette Præstegaard Dorthe Maagaard Hanne Munk Brian Errebo Jensen Nina Holten Deltagelse i pkt. 2,3,4,5,8: Karen Langvad Pkt 5: Gæster: Kollegialt Råd: Birger Mikkelsen, Jette Hammer, Hanne Lisby Pkt 6: Gæst: Elisabeth Bomholt Østergård		
Afbud:		
Dagsorden: <ol style="list-style-type: none">1. Velkomst og introduktion til dagsordenen2. Hjemmesiden Etik, fagblad og etik<ul style="list-style-type: none">- udvikling, bachelorprojekter:- refleksionsmodellen, artikel3. Præsentation på Fagfestival<ul style="list-style-type: none">- Drøftelse af opgaver, postere og præsentation4. Nordisk Forum for Etik<ul style="list-style-type: none">- henvendelse til WCPT om abstract udvælgelse- nye møder5. Samarbejde mellem Etisk udvalg og Kollegialt Råd<ul style="list-style-type: none">- med gæster6. Anvendelse af klassificerende betegnelser i forbindelse med sygdom, skader og handicaps<ul style="list-style-type: none">- m. gæst Elisabeth Bomholt Østergaard7. Sundhedsforsikringer og Sundhedsfremmeordninger I forbindelse med HBs drøftelse af emnet og udarbejdelse af Holdningspapir var Etisk udvalg bedt om at drøfte og give udtalelse om emnet.8. Opslag om nyt medlem7. Arbejdsopgaver til næste gang8. Evt.9. Indstillinger til HB		

AD1 - Velkomst og introduktion til dagsordenen

Udvalget præsenterede sig med ny formand. Brian lagde vægt i sin indledning på at han ønsker at Etisk Udvalg fremover giver indspark til etiske synspunkter i politiske sager. I en professionsforening er etikken væsentlig.

Udvalget supplerede med at etik er en særlig professionel ansvarlighed, hvor der ikke kun er tale om problemløsning. Udvalget er vigtigt og bør være nerven i foreningen.

Man blev enige om at møderne fremover tematiseres med ét punkt, der får lang tid.

Brian gjorde opmærksom på at Dorthe Maagaard havde sit sidste møde i udvalget.

AD 2 – Hjemmesiden Etik, fagblad og etik

Hjemmesiden fungerer OK, men der kommer ikke mange besøg, ej heller dialog. Teksten er rigtig god. Udvalget mener at medlemmerne mere fokuserer på etik i hverdagen end på at læse om den på hjemmesiden. Det er svært at italesætte etikken, da den oftest forekommer implicit i vores dagligdag.

Brian mente at det er generelt for udvalg at det kan være vanskeligt at komme ud over rampen. For dette udvalg handler det om at fokusere på og tydeliggøre hvordan etikken hænger sammen med foreningens virke.

Som etisk udvalg skal vi være katalysatorer. Udvalget ønsker fremover, at lægge strategi for hvordan vi bliver tydelige og brugt.

Vi skal gå bredt ud. Se på etik i professionen fra et overordnet perspektiv. Revurdere kommissoriet. Forholde os til autorisationslov, til sundhedsmani, til forskning, til medlemmer både i offentligt og især privat regi. Fortsætte med grunduddannelsen, hvor der er lagt en god begyndelse, men den skal følges op. Markere os i fagbladet med en levende profil. Melde vores mening ud i fagblad/hjemmeside med f.eks. "Etisk udvalg mener..."

Tage fat på lederfraktionens årsmøde, opmærksomhed på at etik er en del af en leders uddannelse. Samarbejde med andre professioner i SKT.

Refleksionsmodellen: Den bruges. Case eksempler er den bedste vej til at stimulere til brug i dagligdagen.

AD 3 – Præsentation på Fagfesitval

Etisk udvalg præsenterer sig gennem 2 postere. 1 poster om Etisk udvalg og dets virke. 1 poster om Nordisk Forum for Etik. Brian og Nina sørger for bemanning på de annoncerede tider.

Jeanette færdiggør udkastet til posteren om Etisk udvalg, den rundsendes og trykkes. Desværre har udvalget ikke haft mulighed for at etablere workshop denne gang.

AD 4 – Orientering vedr. Nordisk Forum for Etik

Nordisk Forum har ikke, som lovet flere gange, været indkaldt af de finske værter. Derfor ingen møder. Stor interesse men ingen drift i sagen. Der arbejdes meget forskelligt i landene, og det er åbenbart svært at finde fælles trav. Dog er der stadig et ønske i hvert fald fra Norge og Danmark mhp., at man forbereder sig til i 2011 på WCPT kongressen med at igangsætte et netværk til udarbejdelse af opdateret Declarations om etik.

Vi kunne udvide kredsen af interesserede i Danmark for at styrke en basis. Vigtigt, at vi får fat i privat praksis og drøfter eksistensen af etiske dilemmaer. Der bør tages fat i det professionelle ansvar som autorisationsloven har medført. Brian kontakter Politik og Kommunikation mhp at skubbe på rekruttering indenfor alle sektorer.

På Nordisk Samarbejds møde i maj 2009 vil Danmark tage sagen op vedr. fremtid for mødestruktur og dermed initiativer. Danmark foreslår, at vi fortsætter med nordiske møder, men at de fremover indkaldes af Danmark og de øvrige lande inviteres.

AD 5 – Samarbejde mellem Etisk udvalg og Kollegialt Råd

Følgende drøftedes:

- Samarbejde mellem Kollegialt Råd og Etisk Udvalg (principper for klagebehandling, opsamling af klage temaer, som kan diskuteres principielt). Herunder ønsker Etisk udvalg at drøfte forretningsgangen vedr. medlemmernes adgang til danske Fysioterapeuter i sags gange om klager
- Drøftelse af snitflader imellem Etisk udvalg og Kollegialt råd mhp en evt. nødvendig revidering af retningslinjer
- Diskussion af den etiske dimension og praksiscertifikatet

Fra drøftelsen:

Etisk Udvalg skaber fundamentet for Kollegialt Råd, hvilket Rådet udtalte faktisk er tilfældet! Er Kollegialt Råds virke pisk eller gulerod? Rådet ønsker at skabe åbenhed ud fra cases. Etisk udvalg ønsker at være dem, der tager sig af fremadrettet forebyggende virksomhed.

Forslag til videre handling i samarbejde: En service for medlemmer hvor man kan få vejledning i etik, med praktiske eksempler. Netværk på www.mitfysio!

Vedr. input på praksiscertifikatet: Etisk Udvalg ønsker sammen med Kollegialt Råd, at samarbejde om udvikling af cases med etiske dilemmaer kaldet: Den gode patientbehandling.

Konklusion:

Både Råd og Udvalg ønsker gensidig dialog for samarbejde og inspiration.

Tænkningen er fælles: at mål for både udvalg og råd er at gøre sig selv overflødige gennem praktiske eksempler på virke for sagen.

Målet hermed er at erkende og udforske de tværgående mønstre og temaer der er vigtige såvel ned i den enkeltes sagsbehandling som i en overordnet diskussion.

Dialogform:

Løbende kontakt omkring Kollegialt Råds udfordringer og politik. Mindst en gang årligt eller ad hoc. Samarbejde mellem sagsbehandlere i begge fora.

AD 6 – Anvendelse af klassificerende betegnelser i forbindelse med sygdom, skader og handicaps.

v. Elisabeth Bomholt Østergaard

EBØ foreslår at Danske Fysioterapeuter i Etiske Retningslinjer indarbejder retningslinjer for anvendelse af klassificerende betegnelser i forbindelse med kronisk sygdom, skader og handicaps, således at disse formuleres i "people-first language". Hun foreslår også at retningslinjerne anvendes gennemgående i organisationen, i tråd med hvad engelsksprogede organisationer gør, f.eks. WCPT.

Udvalget drøftede forslaget. Forslaget er vigtigt. At følge op på forslagene vil signalere et vigtigt menneskesyn. At vi som profession viser respekt for mennesker ved ikke at mærke patienter med deres handicap. Vi ønsker at så frø vedr. dette og vil tænke på flere tilgange. Dette vil blive drøftet og prioritering drøftet i udvalgets handlingsplan.

Udvalget drøftede følgende mulige indsatser:

- 1) Der udarbejdes/revurderes vejledninger med krav til anerkendende sprogbrug i manus'er og artikler.
- 2) I Etiske retningslinjer kommer ny A8 vedr. fysioterapeutens ansvar og patientens krav. Her skal vi udvikle noget anvendeligt.
- 3) Der skal udvikles eksempler på hvordan man kan formulere sig så det ikke bliver for kikset
- 4) Vi relaterer os til, hvordan man andre steder vil tage henstillingen op: På lederuddannelse, bacheloruddannelse, masteruddannelser og på danske fysioterapeuters efteruddannelseskurser.
- 5) Efterfølgende drøfte med Munksgård om de vil inddrage dimensionen.
- 6) Henstille til skrivning i journaler og især i e-journaler hvor ptt kan læse direkte
- 7) Udvalget opfordrer Elisabeth til at oversætte sin artikel til *Advances in Physiotherapy* tidsskriftet og til en populær udgave til eksempelvis *Helse*.

AD 7 – Sundhedsforsikringer og Sundhedsfremmeordninger.

Danske Fysioterapeuter udarbejder p.t. et holdningspapir vedr. emnet. Etisk udvalg var bedt om at drøfte sagen med følgende hovedemner:

Lige adgang til sundhedsvæsenet

Opretholdelse af et offentligt sundhedsvæsen - hvilke mekanismer undergraver det offentlige sundhedsvæsen?

Sundhedsforsikrings betydning for fysioterapeuter og hvilke dilemmaer giver det for Danske Fysioterapeuters holdning?

Skattetænkning

Etisk udvalg drøftede sagen med udgangspunkt i menneskerettighederne, foreningens etiske retningslinjer og foreningens sundhedspolitik. Udvalget drøftede sagen ud fra en **etisk** synsvinkel og har nedenstående holdning til sagen:

Menneskerettighederne siger, at alle mennesker er lige meget værd.

Foreningens Etiske Retningslinjer bygger på etiske grundprincipper om at ville respektere menneskers ret til at bestemme over sig selv, gøre godt og ikke skade, om ligestilling mellem alle mennesker og om retfærdig fordeling af ressourcerne (således at de dårligst stillede tilgodeses).

Foreningens Sundhedspolitik siger bl.a.: foreningen mener, ”At forbedring af folkesundheden er et samfundsanliggende”, samt ”At det offentlige, det være sig stat, region eller kommune, har ansvar for at sikre fri og lige adgang til sundhedsydelser” og ”Danske Fysioterapeuter er tilhænger af et stærkt offentligt sundhedsvæsen, der har de nødvendige faglige og økonomiske ressourcer”.

Den etiske vurdering af sagen må derfor være, at Danske Fysioterapeuter ikke bør støtte og indgå i de omtalte sundhedsforsikringer og sundhedsfremmeordninger.

Grunden er:

- Adgangen til sundhedsydelserne bliver ulige og ressourcefordelingen således ikke er retfærdig, da ikke alle danskere har lige adgang til sundhedsforsikringen – lever hermed ikke op til egne politikker og hensigtserklæringer.

- Systemet udhuler det offentlige system med afvandet ekspertise – også indenfor fysioterapi. Dette diskuteres som et væsentlig element; skal privat ansatte tjene på bekostning af (kommende) offentligt ansatte/offentlig ydelsers forringelser. I givet fald kræver dette, at foreningen revurderer såvel etiske retningslinjer som sundhedspolitikker.

Yderligere tilkendegivelser fra Etisk udvalg i relation til en holdning FOR sundhedsforsikringer og sundhedsfremmeordninger vil derfor skulle tages ud fra en pragmatisk synsvinkel. Udvalget påpeger herunder følgende afledte effekter:

Sundhedssystemet i Danmark er unægteligt allerede ulighed og uretfærdighed. Den etiske ramme kan dog ikke være FOR ulighed ud fra grundvilkår der er uretfærdige – Alle danskere vil jo ikke kunne stilles lige (alt andet lige) lige meget hvor intenst Danske Fysioterapeuter kæmper for dette.

Sundhedsforsikringer for fysioterapeuter:

Vi må arbejde for at alle fysioterapeuter skal have forhandlet sundhedsforsikringer i fremtidige overenskomster.

Udvalget påpeger her, at hvis vi sørger for at alle opnår sundhedsforsikringer vil det kun på kort sigt være en fordel, fordi systemet for offentlige ydelser samtidig er udhulet også for vore medlemmer.

Bekymring for sundhedssystemet og faglig bekymring for opgaveglidning fra behandling til wellness:

Vi kan ikke undergrave eksistensgrundlaget for vore medlemmer. På den baggrund kan man argumentere for at fysioterapeuter indgår i forsikringer og ordninger idet der er store økonomiske ressourcer at hente i systemet. Man kan argumentere for dette med, at det primært vil være wellness

behandling og -aktiviteter der ydes. Et godt argument, - men på den anden side kan dette forhold vedr. fysioterapiydelser udvikle sig til, at kolleger med høj energi og virkelyst bruger deres ekspertise på wellness området i stedet for at medvirke til at udvikle en højprofileret sundhedsprofession, der tilbyder evidensbaseret behandling. Herved kan vi miste mulighed for offentlige arbejdspladser der udvikler forsknings- og udviklingsmiljøer.

Hvad forsikres der for i sundhedsforsikringerne? Hvordan sikrer professionen evidensen bag? Denne viden er jo unægtelig kernen i fysioterapeuters kompetencer; evidens for forebyggelse og behandling af livsstilssygdomme og sundhedsfremme af befolkningen generelt. Udvalget peger, på trods af sundhedstjenesteforskning v. Mikael Bech, at vi med Public Management tanken kommer til at skabe forringede vilkår for professionsudviklingen fremover jf. situationen i England og USA, hvor denne primært er privat finansieret. Etisk udvalg påpeger at Sundhedscentre med evidensbaserede både forebyggende og behandlende ydelser lægger sig en hel del tættere op ad foreningens politik og etiske retningslinjer med vedvarende sundhedsudvikling som mål.

Sundhedsforsikringer og sundhedsfremmeordninger undergraver det offentlige sundhedsvæsen: Vort exceptionelle offentlige sundhedsvæsen bliver undergravet med sundhedsforsikringer og – ordninger. Private ordninger undergraver vilkår for det offentlige. Ordningerne vil undergrave mulighederne for at kunne henvise til et udvalg af offentlige ydelser der byder på evidensbaseret behandling og rehabilitering. Foreningen har et ansvar for medlemmer i hver lejr; offentligt og privat regi.

Med skattefradragssystemet forholder det sig sådan, at man skal være tilknyttet arbejdsmarkedet for at få udbytte. Hvis skattefradraget forsvinder, vil det umiddelbart være op til den enkelte arbejdsgiver om de vil give sundhedsforsikringer og ordninger. Men de grundlæggende vilkår vil stadig være uretfærdige. Alle de svage i samfundet lukkes ude, f.eks. dem uden arbejde, hvilket afstedkommer en forskelsbehandling.

Indstilling: Den etiske vurdering af Sundhedsforsikringer og Sundhedsfremmeordninger er, at Danske Fysioterapeuter ikke bør støtte og indgå i de drøftede sundhedsforsikringer og sundhedsfremmeordninger.

AD 8 – Opslag om nyt medlem

BEJ/NH sørger for at der kommer opslag om plads i Fysioterapeuten snarest. Brian drøfter tekst med redaktionen

AD 9 – Arbejdsopgaver til næste gang

Intet specifikt

AD 8 – Eventuelt

Brian takkede Dorthe Maagaard for hendes gode og stærke arbejde i udvalget.

Dorthe takkede udvalget hjerteligt for en tid med stort fagligt og menneskeligt udbytte

AD 9 – Indstillinger til HB

Fra Pkt. 4 om Nordisk Forum for Etik

Fra Pkt. 7 om Sundhedsforsikringer og etik

AD 10 – Næste møde

20. maj 2009 i Danske Fysioterapeuter 9.15 – 15.30

9. september 2009

23. november 2009

Punkter til dagsorden sendes til Henriette Sørensen hls@fysio.dk

Indstilling til HB:

Pkt 4: På Nordisk Samarbejds møde i maj 2009 vil Danmark tage sagen op vedr. fremtid for Nordisk Forum for etik, mødestruktur og initiativer. Danmark foreslår at de nordiske møder fortsætter, men at de fremover indkaldes af Danske Fysioterapeuter og de øvrige lande inviteres.

Pkt 7: Den etiske vurdering af Sundhedsforsikringer og Sundhedsfremmeordninger er, at Danske Fysioterapeuter ikke bør støtte og indgå i de drøftede sundhedsforsikringer og sundhedsfremmeordninger.

For referat: Nina Holten